58. številka. Ljubljana, v četrtek 12. marca 1903. XXXVI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedeljé in praznike, ter velja [po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod" telefon št. 34. Posamezne številke po 10 h. „Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Sokolska ideja in Slovenci!

I.

Letos je 40 let, odkar je s češke zemlje prenešeno seme sokolske ideje vzklilo na slovenskih tleh. Ljubljanski »Sokol« praznuje slovesno ta pomembni jubilej.

Z vso pravico se vprašujemo v teh trenotkih, kake koristi je donesla sokolska misel slovenskemu narodu odnosno, kaj bi bili lahko dosegli v tej 40letni dobi, kje je naš cilj in po kateri poti ga dosežemo?

Ni ravno neupravičeno, ako pred odgovorom na ta vprašanja prihajamo z nekoliko primere s češkim Sokolstvom, ki je samo eno leto prej kakor prvi slovenski Sokol stopilo na rodna svoja tla.

V letu 1862. je vzniknilo češko Sokolstvo. Iz tedaj maloštevilne čete navdušenih mož je v razmeroma kratki dobi naraslo morje silnih, zavednih mas. Že v l. 1864. je v Kutni Hori nastopilo 300 telovadcev, a 10 let pozneje se je že 50 sokolskih društev sešlo na Žižkovem polju pri Přibyslavi. Leta 1882. je bil v Pragi prvi vsesokolski izlet. Udeležilo se ga je 1600 mož v 76 društvih ter 720 telovadcev. V dobi do drugega vsesokolskega izleta l. 1891, ko so šteli 7000 udeležencev s 210 društvi, se je izvršila župina organizacija ter ustanovila Češka Obec Sokolska. Na IV. vsesokolskem izletu predlanskem v Pragi so šteli 11.100 češkib Sokolov v kroju, 867 ženskih članov, 1988 mladeničev naraščaja, 438 slovanskih ter 72 neslovanskih gostov — skupaj 14.465 udeležencev. Danes ima češko Sokolstvo v 600 društvih zbranih do 50.000 članov ne glede na to, da lahko o vsem češkem narodu rečemo, da vsa njegova narodna in politična vzgoja sloni na temelju sokolske ideje. Da je češki narod to, kar je, mora v prvi vrsti zahvaliti sokolsko misel, ki je bila od svojih očetov in učiteljev, od mož najvišje intellgence, dà, celo genijev prešla v najširše množice češkega ljudstva. Ta velikanski vpliv sokolske vzgoje na rast in razvoj češkega rodu priznavajo danes brez izjeme vsi merodajni činitelji v Čehih. Zato tako visoko cenijo to vzgojo, zato ji posvečujejo vso svojo skrb, vse svoje mišljenje.

Spomina vredna resolucija svetovaclavska, sprejeta na glavnem zborovanju Č. O. S. l. 1895., se oficijalno peča z vzgojo mladine, z njeno duševno in nravno vzgojo. Resolucija naroča sokolskim društvom, da skrbijo za vsestransko vzgojo češkega naraščaja z ustanovitvijo knjižnic, čitalnic, s predavanji in drugim primernim načinom.

Trije vzroki so, pravijo Čehi sami, da si je sokolska ideja že danes priborila venec zmage. Prvi vzrok je božanstvo ideje same: ljubezen do domovine, napredek in prosveta so ji temeljni pogoji.

Drugi vzrok visokim vspehom sokolskega dela v Čehih je življenjska sila češkega ljudstva, ki poraja neštevilne generacije polnega življenja zmožnih pojedincev, zanesljivih in izbornih nositeljev sokolske misli.

In tretji vzrok končno — tako priznavajo Čehi sami — ter pogoj razvoju češkega Sokolstva je vztrajno delo, neugasljiva energija in trdna organizacija.

S temi tremi vzroki je zmagovito prodrla sokolska misel v Čehih ter postala prav last in svojstvo češkega naroda.

Prvo načelo jim je, da je odstraniti brez usmiljenja vse, kar nosi na sebi znak površnosti in bolehavosti, kar se ne zlaga z načeli demokratskega, naprednega in odločno narodnega združenja.

Samo tem načinom je umeven današnji razvoj češkega Sokolstva, kjer je število sokolskih društev prekoračilo šesto stotino. Nova in nova društva klijejo in to celo na tleh nekdaj nerodovitnih, kamenitih in peščenih, kjer še nedavno ni bilo mesta in razumevanja za idealne snage. Kakor klini zabita so sokolska društva zlasti v ponemčenem ozemlji češke krone in ti klini rahljajo to zemljo in jo obdelujejo toliko časa, da pokaže zopet staro svojo — češko podobo . . . .

In kako je v Slovencih?

Državni zbor.

Včeraj se je nadaljevala proračunska debata. Kakor prvi dan, tudi včeraj ni bilo pravega zanimanja. Zbornica je bila na pol prazna. Nekaj več življenja je prinesel šele govor ministrskega predsednika.

Pred sejo je bilo podanih več interpelacij; poslanec Sylvester je predložil načrt za ureditev lekarništva.

K dnevnemu redu je govoril prvi posl. Menger, ki je posebno kritikoval sedanjo avstrijsko finančno politiko.

Posl. Romanczuk je povdarjal, da se morajo avstrijski narodi ednakomerno pospeševati v razvoju, tudi Nemci smejo dobiti le stališče primus inter pares. Malorusi stoje napram nemško-češkemu sporu popolnoma objektivno. Govornik priznava potrebo posredovalnega jezika, ki more biti le — nemški, a tozadevna zahteva ne sme izhajati od Nemcev, temuč od vlade.

Posl. Nowak je napadal Čehe ter izjavil upanje, da mora bodočnost v Avstriji postati nemška.

Posl. Spinčič je razpravljal o tajni klavzuli v trgovinski pogodbi, kritikoval državno upravo v Primorju, ki je naperjena proti Slovanom in v prilog Italijanom, dokazoval zapostavljenje Slovanov v šolstvu ter zaključil: »Zdi se, da je vse to le prehod za oddajo Primorja kraljestvu Italiji«.

Posl. Kindermann je utemeljeval zahteve Nemcev na Češkem po delitvi poštnega in železniškega ravnateljstva in glede ustanovitve nemške škofije.

Posl. Krámař je odgovarjal predgovornikovim izvajanjem, branil ministra Režeka ter dokazoval vladno pristranost v prilog Nemcem.

Ministrski predsednik dr. Körber je odgovarjal, da njegova vlada ni nacionalna. Njena vodilna misel je vedno sporazumljenje strank, da se doseže mir. Glede pritožeb slovenskih govornikov je izjavil dr. Körber, da temeljijo njihove rekriminacije vsled natančnih poizvedeb le na predpogojih in mnenju, ki se ne uresničujejo. Glede tirolske avtonomije je izjavil, da hoče vlada pospeševati načrt za kakršnega se zjedinita obe narodnosti. Dalmatinskim poslancem priporoča minister, naj zastavijo vse sile za povzdigo njih lepe dežele. Vlada jih bo pri tem skrbno podpirala. Maloruskim poslancem svetuje, naj nastopijo s svojimi zabtevami pred gališki dež. zbor trdno, lojalno in odkrito brez sovražnosti. Potem je govoril kot pravosodni minister ter izjavil, da se pri nameščenju sodnih uradnikov pusti voditi le po kvalifikaciji. Povdarjal je potrebne reforme glede odvetniškega in notarskega reda, glede kazenskega pravdnega reda in kazenskega zakona itd. Končno je še govoril o upravi sploh, nemški hranilnici v Pragi ter zagovarjal brambovskega ministra.

Seja se je prekinila ob 6. uri zvečer. Danes je zopet seja.

Albanci proti reformam.

Albanci — sami se nazivajo Škipetare, — ki so po večini mohamedanci in hudi nasprotniki Srbov, se hočejo z vsemi silami upreti nameravanim avstrijsko ruskim reformam. Med njimi pa je tudi mnogo Srbov, ki se rajši imenujejo Arnavte kakor pa Srbe, ker se sramujejo svojih kristjanskih bratov ter jih v družbi pravih Albancev preganjajo in tlačijo. Zato imajo razun verske razlike — ki igra pri teh nekultiviranih plemenih glavno vlogo, dočim še čut narodnostnega sorodstva ni razvit — tudi zgodovinske vzroke. Ko se je leta 1878. srbsko kraljestvo razširilo na jug, je srbska vlada pregnala mnogo srbskih rodbin le zato, ker so bile mohamedanskega veroizpovedanja. Ti izgnanci so dobili zemlje v Stari Srbiji, a nosijo v srcih neugasljivo maščevanje do Srbije in svojih pravoslavnih bratov. Zato prirejajo po celi deželi protestne shode zoper namero, da bi se avstro-ruske reforme raztegnile tudi na Albanijo ozir. Staro Srbijo. Taki shodi so se vršili v Ipeku, Djakovi in Monastiru. Albanci hočejo obdržati prvenstvo pod sultanovo zaščito nad drugoverniki v deželi. Res, da bi bilo tudi albansko ljudstvo potrebno reform, a rajši sami trpe, kakor bi privoščili drugovernikom zboljšanje. Sicer ne misli tako in ne protestuje navadno albansko ljudstvo, temuč le njegovi plemenitaši, begi. In baš ti sloji imajo veliko vpliva na sultana, ker je iz njegovih vrst mnogo dobrih generalov in častnikov v sultanovi službi. Istočasno se je zopet pojavil navidezni pretendent za albanski prestol, španski plemič Aladro. Albanci pa nočejo o njem ničesar slišati, ker ga niti ne poznajo, a tudi za dobrikanje Italije niso dovzetni. Vsekakor pa bodo Albanci pri ureditvi razmer na Balkanu igrali razdirajočo vlogo pod zaščito sultana samega. Samostojnosti zase ne zahtevajo, ker bi potom odklenkalo raznim spahom in begom, ki so dandanes pravcati suvereni v svojih vaseh.

LISTEK.

Profesorjev dnevnik.

Spisal Vajánov.

Zadnji čas je hodil vsako jutro ob šestih v frančiškansko cerkev k maši. Vedno je sedel v zadnji klopi pred kropilnikom. Ljudje, ki so prihajali ob isti uri molit k patrom frančiškanom, so se ga navadili tako, da so mu pustili vedno prostora, tudi, če se je zakasnil malo.

Profesor je bil. Prej spoštovan vsled svojih duševnih zmožnosti. Fiziko in kemijo je predaval. Mnogo se je tudi bavil z iznajdbami. Od doma je dobil po smrti starišev par tisočakov.

S tem denarjem je začel izdelovati stroj, ki bi povišal po njegovem mnenju moč navadne svečine, ali petrolejske luči stokrat. Stokrat povišal za malo novčičev. Povsodi je pripovedoval o svojem delu. Papir je nosil sabo, risal nanj in kazal te risarije okrog. Celo v šoli, med poukom, je začenjal pisati na tablo čudne formule, prečudne.

Drugi profesorji so o tem izvedeli. Ravnatelj mu je svetoval, naj si vzame daljši dopust, kar je tudi storil. In ravno to mu je škodovalo. V dolgem, prostem času vglobil se je odslej popolnoma v svoje prenapete ideje.

Aparati za njegovo iznajdbo so ga mnogo stali. Skoro vsa pokojnina je šla zanje. A prerokoval je, da mu prinese iznajdba težke tisočake.

Potem smo izvedeli, da se mu je zmešalo. Upokojili so ga. Nekako črez mesec dnij odpustili so ga iz bolnišnice. Ozdravel je baje popolnoma, vsaj na videz popolnoma. A ona za take ljudi značilna tožnost mu je zastala. Postaral se je hkrati izdatno. Lasje so mu osiveli. Prej vitka postava se mu je sključila. Na obleko ni kar nič več pazil. Nove celo nadeti ni hotel. Izvlekel je iz stare, zaprašene škrinje vijoleten plašč s tremi ovratniki, kakršne nosijo danes le še Vlahi, ki piskajo na meh. Ta plašč je oblekel. Pa kučmo je nosil ob vsakem vremenu, ob vsakem letnem času.

Tacega sem spoznal osebno v pivarni, kamor je prišel sleherni večer za pol ure. Tudi meni je že prvi večer pravil o svoji velepomembni iznajdbi. Ker sem se zanimal v istini za načelo te iznajdbe, sem se mu prikupil in povabil me je na dom.

Ko sem prišel, mi je stiskal roko in me imenoval prijatelja. Peljal me je v zadnjo sobo, kjer je imel nakupičenih vse polno, zame docela neumevnih strojev, potem steklenic, retort, človeški skelet. V kotu je stala omara z nebrojnimi knjigami. Znanstvenih je bilo največ. Pa tudi klasike vseh evropskih kulturnih narodov je imel. Vse mi je razkazal. Tudi je trdil, da spodrine njegov svetilnik aparat Avrovo mrežico, da, celo elektriko, seveda samo, kar se tiče razsvetljave.

Za drugi dan me je povabil, da mi natančno in znanstveno pokaže in razloži iznajdbo, ker danes nima prav časa.

»A koj po kosilu morate priti!«

* * *

Njegova kuharica mi je rekla drugi dan, da je gospod profesor hudo bolan. Zdravnik da je bil že dvakrat pri njem. Sploh da zadnji čas vidno skup leze in da najbrž ne bo dolgo. Po meni je pač že vprašal, a nikogar ne pusti k sebi.

Prišel sem potem še večkrat, pa nisem smel nikdar k njemu. Le neko gospo je sprejel. In večkrat je baje pisal, tako, prav na skrivnem.

Zunaj je bil ta čas samo enkrat, tisti dan ko se je prav dobrega počutil.

Ko sem prišel zopet pogledat, mi je tarnala kuharica vsa objokana, da so ga sinoči prepeljali v bolnico, ker se mu je zmedlo zopet. Šel je v mesto. Tam ga je prijelo, a prav hudo. Policist ga je domov pripeljal.

Črez par dni mi prinese mož iz bolnice pismo s pristavkom, da je od umobolnega profesorja, ki je pred nekaj urami umrl. Zadnji dan mu je odleglo in takrat mi je pisal.

V pismu bil je ključek.

Prijatelj!

Včeraj me je zgrabilo, danes me najbrž zlomi. To čutim. Vojska je v mojem telesu. Na pisalni mizi v moji delavnici je kovčeg. Stari škelet tišči desnico nanj. To je Vaše. Ključ je v pismu. Haha! Se pač čudite?

Tudi moj dnevnik iz zadnjih dnij je v škrinjici. Zanimal bo Vas in vse, vse, ki so me poznali. Povejte vsemu svetu, da ga prosim odpuščanja. Težko pišem. Zdajle me ima zopet v glavi. Najhuje je v desnem sencu. Doma sem zbil svoje stroje in zažgal vse formule. Ha! Da ne bodo drugi imeli dobička in slave. Za svetom mi ni nič. Saj so me imeli vsi za norca, a pravzaprav me je bolela samo glava. Zdaj bom rešen teh svojih vražjih furij.

Šel sem v njegovo stanovanje in tam našel vse, kakor mi je pisal. Prepeljali so ga takoj po smrti v mrtvašnico. Tako je zahteval od zdravnika v bolnici.

V meni zapuščeni škrinjici je bilo nekaj knjig. Valvazor, Heine, Kant, Schoppenhauer. Potem par smodk, časopisi, zmečkan papir, obreski.

V Valvazorju pa je bil njegov dnevnik, katerega je spisal zadnji teden pred smrtjo, že pol v — umobolnosti. Dnevi niso bili v zvezku zabilježeni.

* * *

1.

Še nikdar nisem pisal dnevnika, a danes se mi zdi vredno to začeti, ker mi sije nova doba, doba slave . . . Posrečilo se mi je vendar, sestaviti tvarino za kovinski reflektor, ki bode glavni del moje iznajdbe.

Heureka! Prvi poskus izvrsten. To bode svet oči odpiral. Vsi so se mi za hrbtom smejali. Zdaj je na meni vrsta. Še par dnij . . . pač zadnji čas . . . Hahaha . . . to . . . to . . . Tam od vzhoda mi vstaja ona doba zlatá in slave.

Denique aetas venit mihi aurea . . .

(Konec prih.)

Politične vesti.

— Nemška agrarna zveza je sklenila v včerajšnji seji zahtevati nujnim potom, da se takoj odpove srbski vladi trgovinska pogodba.

— Zastopniki učiteljstva v deželnih šolskih svetih. V naučnem odseku je predlagal poslanec Fr Hofmann volitev zastopnikov srednjih in ljudskih šol v deželne šolske svete. Proti volitvi so govorili vsi krščanski socialci, posebno ostro znani sovražnik učiteljstva Gessmann. Hofmannov predlog pa je bil vendar sprejet s 15 glasovi proti 5 glasom kršč. socialcev.

— Žalitev žurnalistov. Biro poslanske zbornice je sklenil, prepove dati časnikarskim poročevalcem vstop na hodnike in v takozvano rdečo dvorano, kjer so se dosedaj shajali žurnalisti s poslanci ter imeli pristop k telefonu. Odredba je posebno zato žaljiva, ker se sklicuje na dejstvo, da je bila soproga nekega poslanca v teh prostorih okradena. Ako se odredba ne prekliče, groze žurnalisti, da ne bodo prinašali več poročil iz državnega zbora.

— Papež in avstrijski prestolonaslednik. Deputacija nemškega katoliškega društva pod vodstvom tržaškega škofa je izročila papežu sliko nadvojvode Frana Ferdinanda. Papež je izjavil, da je nadvojvoda njegov ljubljenec, ki bi mu ne bil mogel napraviti večjega veselja kakor s svojo sliko. Podelil je prestolonasledniku veliki križ Odrešenikovega reda.

— Rumunski ministrski predsednik Sturdza je obhajal včeraj svoj 70letni rojstni dan. Kralj mu je iskreno čestital, poslanci pa so mu priredili banket.

— Pruski princ Eitel Friderik je na svojem potovanju v Egiptu obolel za ošpicami

— Zoper reorganizacijo orožništva v Macedoniji so se uprli albanski begi, ki so dosedaj sami skrbeli s bažibozuki za varnostne službe, zato pa pobirali po celi vasi visoko desetino.

Dopisi.

Iz Griž. Čudne razmere so res pri naših štajerskih avtonomnih uradih. Občina Griže bojuje se že 15 let radi neke ceste, katero so napravili tukajšnji rudokopni podjetniki za sebe, čez trideset let isto sami vzdrževali, a nakrat pa prišli na misel, da naj jim občina to cesto na svoje stroške vzdržuje. Občina se je branila z vsemi postavno dovoljenimi sredstvi, a zaman. Oblasti so razsodile, da je cesta občinska in kot tako mora isto občina vzdrževati. Ker pa morajo v smislu predpisov štajerske deželne postave iz leta 1896. k občinskim cestam, katere interesentje isto za sebe rabijo, tudi po razmerju po sebe k vzdrževanju prispevati, poslužila se je občina te postavne naredbe in zahtevala od interesentov prispevkov k vzdržavanju te ceste. A glej ga čuka! Zdaj ima pa o tej zadevi razsojevati okrajni zastop celjski in pa štajerski deželni odbor. In ta dva razsojata že 6 let o razmerju prispevkov! — Kaj ne, dolga pot? In vse urgiranje občine je brez vspeha. Deželni odbor se izgovarja na počasnost okrajnega odbora, isti pa na deželni odbor. A naj bi se te dve oblasti med seboj prepirale kakor bi se hotele in kolikor časa da se jima poljubi, ko bi pri temu le ne trpel davkoplačevalec. Toda občina Griže, kateri pride k tej cesti plačevati po razmerju uporabe ceste le 3%, plačala je za to rudokopno cesto že nad 5000 K in bila prisiljena doklade občine zvišati na 100%, in vse to radi počasnosti teh uradov! Občina Griže še do danes ni na jasnem, kateri urad nalašč zavlačuje to velevažno, za davkoplačevalce tako občutljivo zadevo, ali deželni odbor, ali okrajni odbor celjski. Predležeče nam je uradno pismo deželnega odbora štajerskega, kateri vali vso krivdo okr. zastopu, oziroma odboru celjskemu. No, mi skoraj ne moremo verjeti, da bi okrajni odbor uboge davkoplačevalce tako mučil, sicer pa ne vemo zakaj da bi deželni odbor ne rešil zadeve v teku 6 let?! Tukaj je potreba natančnega pojasnila, in občina si bo znala istega pridobiti. Kajti to pač ne gre, da bi radi malomarnosti, da ne rečemo kaj druzega, plačeval ubogi kmet, kateri dostikrat nima vinarja, da si kupi soli, tako ogromne svote za to, da se drugi bogatijo! Sicer pa to ni zadnja beseda in govorili bodemo jasno in javno, ko dobimo natančnejše podatke v roke. Razmere so res čudne pri nas v zeleni Štajerski.

Davek na užitnino
od vina, vinskega in sadnega mošta.

(Dalje.)

Potem je protokolaričnim zaslišanjem užitnino pobirajočega organa in obrtne stranke konštatovati, ali je užitninski organ od stranke zahteval naj vodi register in naj zapre komunikacije, ki omogočijo od zunaj neopaženo prenašanje pijač iz kontrole proste kleti v obrtne prostore, kaj je organ v tem oziru od stranke zahteval in v čem se stranka brani tej zahtevi vstreči.

Po tem odloku v zvezi s tem, kar je povedano glede važnosti popisov prostorov bo vsakdo lehko prevdaril, v katerem oziru naj bo oprezen.

Užitninski davek od vina in mošta pobira se po navadnih kontrolnih predpisih, ki slone na besedilu uvodom navedenega zakona iz leta 1829 in ki so na Kranjskem znani pod **„Stroga kontrola“** in po olajševalnih ali tako imenovanih **„konvencijonelnih kontrolnih predpisih“,** ki so se na podstavi Najvišjega sklepa z dne 15. januarja 1833 razglasili z dvorne kamore dekretom z dne 19. septembra 1838 št. 39586 odnosno dvorne kam. dekr. 3. junija 1842 št. 18334.

Konvencijonelna kontrola ni postavno določena, marveč je uporaba določil te kontrole prepuščena dogovoru med organom, ki užitninski davek pobira in stranko, ki davek plačuje.

Pač pa je določeno, da se strani dohodarstvene oblasti brez tehtnih uzrokov uporaba teh določil ne odreče.

Ker se na Kranjskem pobira užitninski davek od vina in mošta po predpisih konvencijonelne kontrole, hočemo le te predpise obravnavati.

Konvencijonalni kontrolni predpisi.

§. 1. Da se v zakonu iz leta 1829. omenjenim obrtnim strankam olajša izvrševanje obrti, oproste se zakonito določenega vodenja registrov proti izpolnevanju nastopno navedenih predpisov.

§. 2. Ob enem se užitninski davek plačujočim obrtnim strankam nadaljna ugodnost pripozna, da smejo užitninski davek od vina in mošta plačati namesto precej, ko te pijače ukletijo, šele tedaj, kadar pijače nastavijo za na drobno prodajo, to je kadar pričnejo iste točiti ali rabiti za dom.

§. 3. Vsaka obrtna stranka, ki je po dogovoru z užitnino pobirajočim organom oproščena voditi register je obvezana:

1. vso zalogo vina, vinskega in sadnega mošta, katero v svojih obrtnih prostorih, ali v okolišu 1896 metrov od svojih obrtnih prostorih poseduje, potem

2. vsikdar, kadar pridobi kaj omenjenih pijač v svoje obrtne prostore, ali v prostore v okolišu 1896 metrov, ali jih prevzame v varstvo ali pa jih zase da hraniti drugemu še predno se te pijače spravijo v prostornosti, zanje določene, držeč se § 14 zakona iz leta 1829 zglasiti ustno ali pismeno za to postavljenim organom, ob jednem pa tudi prostornosti, v katere se nameravajo stalno ali začasno dejati v smislu § 12 in 13 zakona iz leta 1829 navesti.

§. 4. Potrdilo o izvršenem zglašenju pijače se nahaja v naznanilni poli, ki je tudi namenjena za opis revizij in za izkazanje obdavčenih množin davku podvrženih pijač.

Zglasilne in pregledne pole so narejene v dveh izvodih, od katerih jednega dobi stranka, katera ga mora dobro hraniti, drugi pa ostane v užitninskem uradu. Ko bi se stranki vročeni izvod zgubil ali bistveno poškodoval, ali postal nepoznaten, služil bode v rokah užitninskega organa se nahajoči izvod v dokaz, glede zglašenih pijač, kakor tudi v tem, kaj se je s temi pijačami počelo.

§. 5. Za pobiranje užitninskega davka postavljeni organi imajo pravico na posode in shrambe, v katerih so zglašene tekočine, dejati pečat ali kako drugo napravo tako, da se brez vednosti v to postavljenega organa zglašene tekočine me morejo vzeti iz posod in shramb ali namesto njih druge tekočine, ki niso bile naznanjene, dejati v te posode in shrambe. Taka naprava je pa vselej na tak način urediti, da izvrševanje obrti ni v obilneji meri zadržano, nego je neobhodno potrebno v zabranitev tihotapenja.

Stranka je dolžna, to zaporo skrbno varovati, je ne poškodovati in tudi posod ne odpreti ali načeti prej, predno ji to ni po predpisih dopuščeno.

(Dalje prih.)

Obč. svet ljubljanski.

V Ljubljani, 11. marca.

Nadaljuje se torkova seja. Predseduje župan Ivan Hribar.

Obč. svet. Svetek stavi nujni predlog glede preskrbe otrok pokojnega hranilničnega asistenta Evg. Sušnika. Dovoli se 400 K posmrtne četrtine in 480 K skupne letne vzgojevalnine za vse tri otroke.

Obč. svet. Žužek poroča o načinu sezidanja Vodmata. Predlaga, da se dovoli izjemoma staviti tudi pritlične hiše, a le v nekaterih ulicah, dočim se morajo v večjih ulicah in cestah, ki se imenoma določijo (Martinova cesta, Japljeve, Cigaletove ulice itd.) Zidati v odprtem stavbnem zistemu le vsaj enonadstropne hiše. Sprejeto.

Obč. svet. Grošelj poroča o dotaciji 120 K za vzdrževanje šolskega vrta na I. mestni deški ljudski šoli za l. 1902. Se odobri s strogim naročilom, da se rabi v bodoče vrt le v učne namene.

Isti poročevalec poroča o dovolitvi 400 K za nabavo stenskih zemljevidov za ljubljanske ljudske šole. C. kr. okrajni šolski nadzornik g. J. Maier je naročil učitelju g. Gorjupu, da izdela take zemljevide za vse ljubljanske slovenske ljudske šole. Kredit se dovoli ter se izreče, da mora v bodoče vsakdo poprej si pridobiti privoljenje mestnega sveta, preden kaj naroča.

O porabi dotacij za leto 1902 na c. kr. državni višji realki v Ljubljani poroča obč. svet. Šubic. Poraba se odobri s pogojem, da stori isto tudi deželni odbor.

Isti poročevalec poroča o oddaji dveh ustanov po 100 K za učence in učenke umetno obrtne strokovne šole ter predlaga učenca Fr. Jančar (I. letnik) in Avgust Mohorčič (II. letnik). Sprejeto.

Obč. svet. dr. Požar poroča o prošnji nemškega drsalnega društva, naj se mu podaljša najemna pogodba na 10 let ter se mu najemnina zniža. Župan prošnjo priporoča, a zahteva, da si preskrbi društvo dvojezične napise in razglase. Istega mnenja je tudi društvo za olepšavo mesta ter predlaga: 1. pogodba naj se sklene proti sedanji najemnini na 5 let; 2. da društvo objavlja vse razglase, vabila itd. tudi slovensko, sicer ima mestna občina pravico, pogodbo takoj razveljaviti. Sprejeto.

Obč. svet. Ilija Predovič stavi samostalni nujni predlog glede stranišč na sejmišču. Zahteva kar naenkrat pet stranišč, dvoje na konjskem, dvoje na živinskem in eno na svinjskem sejmu. — Podžupan vit. Bleiweis pripomni, da bi bilo to predrago ter meni, da bi zadostovalo le eno stranišče. Predlagatelj vztraja pri petih. Sprejme se podžupanov nasvet, kateremu se tudi predlagatelj pridruži, da se zadeva izroči mestnemu magistratu v poročanje.

Potem se nadaljuje debata iz predzadnje seje glede postajališča in prekladišča pri klavnici, pod katerimi pogoji bi se dosegel direktni uvoz svinj iz Ogrske. (Poročevalec podžupan vitez Bleiweis). V debato sta posegla občinska svetnika Predovič in Velkavrh. Predlaga se, naj se pošlje ministrstvu notranjih zadev motivirana prošnja za dovolitev direktnega uvoza ter se poizveduje pri drugih mestih, kako so se obnesle take uredbe pri klavnicah v praktičnem in finančnem oziru. Sprejeto.

Ostale točke dnevnega reda se rešijo v tajni seji.

Strup v mašnem vinu.

Iz Celovca, 11. marca.

Danes se je pred porotnim sodiščem v Celovcu začela obravnava proti 30 let staremu katoliškemu kaplanu Tomažu Mašeku, obtoženemu zaradi hudodelstva tatvine in zaradi hudodelstva poskušenega zavratnega umora.

Obtožnica državnega pravdništva pravi med drugim:

V Pulstu na Koroškem, kjer je župnik Vaclav Strnad, je prišel leta 1899 Tomaž Mašek za kaplana. Župnik je imel v hranilnici v Pragi naloženih 3842 K. Hranilnično knjižico je imel v svoji sobi zaklenjeno. Meseca julija 1902 je zapazil, da je hranilnična knjižica izginila. Slutil je takoj, da jo je ukradel kaplan, ker drugi ni nihče zanjo vedel.

Župnik je nato kaplanu diktiral pismo na hranilnico, v katerem je prosil pojasnila, če je denar že dvignen. Kaplan je to pismo dal na pošto — priporočeno — a ga še tisti dan nazaj vzel in uničil. Dne 4. avgusta je dobil župnik brzojavko iz Prage, da njegov denar ni dvignen iz hranilnice in da se ne izplača brez legitimacije. Te brzojavke pa ni poslala hranilnica, marveč neka Terezija Kazesnik, in sicer po kaplanovem naročilu. Kaplan je bil med tem deloma osebno, deloma po drugih ljudeh dvignil skoro ves župnikov denar iz hranilnice. Kaplan je v preiskavi priznal, da je denar dvignil, a trdil, da mu je knjižico dala neka oseba, katere ne sme imenovati, in kateri je on denar izročil. To pa ni verjetno, ker je kaplan v Pulstu živel tako veselo, da tega od svojih dohodkov ni mogel plačati.

Ko je prišel Mašek v Pulst, je imel precej dolga. V Pulstu je imel stanovanje in hrano zastonj, pa še kakih 1440 K dohodkov. V začetku je živel solidno. Od časa, ko je bila župniku ukradena hranilnična knjižica, pa je kaplan živel jako lahkomiselno in je mnogo zapravljal. Delal je pogostoma izlete, pijančeval cele noči in veliko potrosil za delikatese in likerje.

Mašek je župniku ukradel denar in da prepreči razkritje storjene tatvine, je poskusil župnika umoriti.

Na omenjeni brzojavki, da župnikov denar ni dvignen, ni bilo podpisa. Župniku se je to zdelo sumljivo. Skrbelo ga je, da bo oškodovan in sklenil je, da se pelje sam v Prago. Odpotovanje je bilo določeno na dan 29. novembra 1902. Kaplan je to izvedel dva dni pred odhodom. Dne 28 novembra sta župnik in kaplan kakor po navadi skupaj obedovala. Župnik je našel, da ima njegova juha neki posebni grenki ukus. Pokusil je nato kaplanovo juho, ki pa tega okusa ni imela. Župnik vsled tega ni zavžil svoje juhe. Ko je šel za trenotek iz sobe, je pustil v svoji čaši nekoliko vina; prišedši nazaj, je našel, da ima to vino isti grenki okus, kakor poprej juha. Kaj je bil kaplan pomešal župniku v juho in v vino, se ni dalo dognati. Istega dne je kaplan prosil, naj župnik 29. novembra zjutranjo mašo opravi, on, kaplan, da bo drugod maševal. Ko je pa kaplan izvedel, da je župnik svoje potovanje v Prago odložil, je sam prevzel to mašo.

Mašno vino so navadno ženske nalile v kleti v pollitersko steklenico in jo nesle v zakristijo.

Ko je prišel Mašek 29. novembra zjutraj v zakristijo, je bil mežnar za Maška določeno vino že nesel na altar. Po ministrantovi izpovedi ni Mašek tega vina pri maši okusil, nego vse vino v zakristiji zlil za omaro, češ, da je motno. Za omaro je ležalo nekaj papirja in nekaj prediva. Sodna komisija je ta papir in to predivo našla in izvedenci so dognali, da je bila v izlitem vinu salpetrova kislina. To kislino je Mašek predidoči petek pomešal med vino. Ta dan je Mašek lahko neopažen manipuliral, ker je bila cerkev od 9. dopoldne do 5 popoldne zaprta. Ključ je imel gotovo Mašek, na čigar mizi so ga našli 30. novembra. Farovška kuharica je namreč v petek dopoludne cerkev dvakrat zaklenila, popoludne pa je bila cerkev le enkrat zaklenjena. Salpetrovo kislino je dobil kaplan na farovškem stranišču, kjer je bila steklenica s to kislino v svrho desinficiranja. Tisti dan so našli steklenico prazno.

Župnikovo odpotovanje v Prago je bilo določeno na torek 2. decembra 1902. V nedeljo 30. novembra je prišel kaplan Mašek ob šestih zjutraj v zakristijo, da opravi zjutranjo mašo. Mežnarju je rekel, da bo župnik najbrž ob istem času kakor kaplan maševal. Kaplan si je v svojo mašno steklenico sam nalil vina, mežnar pa je napolnil mašno steklenico za župnika. Ko je bilo to končano, je kaplan naročil mežnarju, naj njegovo steklenico nese na altar. Takega naročila ni dal kaplan še nikdar mežnarju. Mežnar je nesel vino na altar in šel potem zvonit. Kaplan pa je ostal sam v zakristiji, kjer je bilo vsled njegovega napeljanja že pripravljeno mašno vino za župnika. Kaplan je imel torej dosti časa, primešati vinu strupa.

Ko je kaplan opravil mašo, je ob 3/4 7. uri zjutraj odšel iz cerkve; ob 1/2 8. uri je maševal župnik.

Ko je župnik pri maši hotel izpiti mašno vino, je začutil, da izhaja iz vina poseben smrad. Vzlic temu je vzel požirek v usta. Izpljunil ga je sicer koj v neko posodo in tja zlil tudi ostalo vino, a vendar mu je čez kako minuto postalo silno slabo, glava mu je postala težka in nakrat se je predal tarjem zgrudil brez zavesti na tla.

Nesli so župnika v posteljo, kjer se je čez kako uro po večkratnem bljuvanju zopet osvestil.

Mašno vino, od katerega je župnik nekoliko zavžil, se je preiskalo in dognalo se je, da je bil vinu primešan ciankali. Tega strupa je bilo toliko, da bi bil župnik gotovo umrl, ko bi ne bil vina izpljunil.

Med tem, ko je župnik maševal, si je kaplan na dvorišču nasekal nekaj drva in ž njimi v svoji sobi zakuril, česar sicer ni nikdar sam storil. Sežgal je mnogo pisem in dopisnic — zadnje priče njegove krivde — saj župnik je moral po njegovem načrtu v nekaj trenotkih biti — mrlič. V peči so se našle tudi čepinje medeciuske steklenice.

Ko je kaplan izvedel, kaj se je župniku zgodilo, je pohitel v cerkev in — ko je bila cerkev prazna — je vzel župnikov kelih in šel ž njim v zakristijo. Posodo, kamor je župnik izpljunil mašno vino, je pustil kapelan v miru — ker je mislil, da je župnik strup popil in ni vedel, da ga je izpljunil. V zakristiji je po ministrantovi izpovedbi kaplan jako natančno obrisal in očedil župnikov kelih, dotično sukno, s katerim je kelih osnažil, pa je vzel seboj.

Predno je kaplan odšel iz zakristije je — ne vedé, kako je z župnikom — še naročil ministrantu, naj pripravi kar treba, da bo župnika obhajal. Potem je šel kaplan v župnikovo sobo, vzel je nekedele mašne obleke, kateri so bili od župnikovega bljuvanja ponesnaženi in jih vrgel pred vrata, dasi je farovška kuharica prosila, naj jih njej izroči. Teh stvari vzlic vsemu iskanju ni bilo najti; šele sodna hišna preiskava je našla te stvari in dvoje tudi obljuvanih brisalk v stranišču, od mašne obleke odtrgan trak pa v kaplanovi sobi.

Ko je kaplan previdel župnika, se ni več zmenil zanj. Opoludne je šel iz farovža in prišel šele pozno ponoči domov. Zravnik dr. Widmann, ki je bil poklican k župniku, je našel, da je tako zastrupljeno vino kakor ono, kar je župnik izbljuval, imelo nekoliko mošusovega vonja. Ko je zdravnik izvedel, da se kaplan vedno z mušusovim milom umiva, je koj opozoril, da utegne biti kaplan morilec.

Kje je dobil kaplan ciankali, se ni dalo izvedeti, a ker se je kaplan bavil s fotografiranjem, si je strup lahko preskrbel.

Kaplan se je v preiskavi izgovarjal, da ima župnik več sovražnikov in da ga je kateri izmed teh moral zastrupiti. Preiskava pa je dognala, da ni imel župnik nobenega sovražnika.

Tako govori obtožnica.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. marca.

— **Pogreb kaplana Mavriča,** ki si je sam končal življenje, se je vršil prav na tihem danes zjutraj. Obdukcija je pokazala, da je bil mož na pljučah in na srcu bolan. Zdravniki so tudi potrdili, da se je Mavriču morda duh omračil in je v takem stanju izvršil samomor. To spričevalo je pomagalo, da je bil Mavrič cerkveno pokopan — a za kapelico na pokopališču, na prostoru, kjer se zakopljejo samomorilci. Vprašamo škofijski ordinarijat: Kako to, da je cerkvena oblast v tem slučaju respektirala zdravniško spričevalo, med tem, ko v Železnikarjevem slučaju zdravniškega spričevala ni respektirala, dasi je notorično, da je bil Železnikar paralitik? Ne obsojamo cerkvene oblasti radi tega, ker je Mavriču dovolila duhovniško spremstvo, obsojamo jo zato, ker je Železnikarju in mnogim, drugim ni dovolila. Spominjamo se, da se je »Pri slonu« usmrtila neka gospa — vsled žalosti, ker ji je otrok umrl. V svoji oporoki je milo prosila, naj se ji dovoli cerkven pogreb, a škof Bonaventura je ostal trd ko kamen in je to verno ženo dal pokopati ko psa. Pri bratu dr. Kreka je pa koj naredil izjemo in sedaj pri kaplanu Mavriču, dasi ne eden ne drugi nista tega prosila. Pravično in častno pa bi bilo, da se z vsemi enako postopa. Naše mnenje je, da bi se moralo vsa-

kemu brez izjeme dovoliti cerkven pogreb. Ne, ker mislimo, da molitvice in blagoslov komu kaj koristijo, marveč ker se smatra cerkveni pogreb za edino dostojni način pokopanja. Če pa škof v svoji netolerantnosti ni pristopen tem človeškim čutilom, naj postopa vsaj konsekventno. Škof pa niti tega ni zmožen in to se mu zameri, to je, kar obsojamo. Neumljivo nam je tudi, zakaj je kaplanu Mavriču dovolil duhovniško spremstvo, pokopati pa ga je pustil za pokopališkimi plankami. Sicer pa se pri tem slučaju zopet kaže, kako potrebno je poskrbeti, da se bodo vsi mrliči enako pokopavali. Kako more občina trpeti, da se tisti, ki so si sami končali življenje, pokopljejo kakor živali? Vsaj to pravico ima vsak občan, da se ga na dostojnem prostoru pokoplje in je le obžalovati, da v Ljubljani še do danes nismo prišli do tega. Glede Mavričevega pogreba je še opomniti, da se je izvršil takorekoč skrivaj. Prvotno se je reklo, da bo že včeraj ob polu 6. popoldne. Na pokopališču se je zbralo mnogo ljudij. Duhovni gospodje pa so se menda zbali, da se zgodi kaka demonstracija, kajti duhovnik ni prišel. Danes zjutraj ob polu 8. uri se je samo nekaj žensk udeležilo pogreba.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela svojo 143. vodstveno sejo dne 26. februarja t. l. v družbinih prostorih „Narodnega doma“. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), Martin Petelin (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik), Ivan Šubic, dr. Ivan Svetina in Dragotin Žagar. Opravičil se je vodstveni ud ces. svetnik Ivan Murnik. Od nadzorstva je bil prisoten Oroslav Dolenec. V zmislu § 18. družbinih pravil sta se kot svetovalca seje udeležila odvetnik dr. Frančišek Stor in trgovec Ernst Perdan. Prvomestnik otvarja ob 3. uri popoludne sejo pozdravljajoč navzočne, posebno pa dr. Fr. Stora in Ernesta Perdana. Naznanja, da je umrl Luka Kenda, posestnik v Kropi in Zapužah, ki je volil družbi 40% svojega premoženja. Prvomestnik izjavlja, da je družbo pri njegovem pogrebu zastopal ter pozove navzočne, naj vstanejo s sedežev v znak hvaležnosti in v počeščenje njegovega spomina. (Se zgodi.) Izreče se vodstvena zahvala odvetniku dr. Janku Vilfanu za njegovo delovanje družbinim interesom v prid in pa dekliški ter mladeniški Marijini družbi na Breznici za uprizoritev iger v družbino hasen. Vsaka posebej je osnovala veselico za našo družbo ter nam vposlala izdatnih prispevkov. Založnik družbinih vžigalic Ernest Perdan naznanja, da prične s 15. marcem t. l. izdajati vžigalice v dosedaj običajnih zaklopnicah in pa vsled obče izražene želje tudi v manjšem formatu po zelo znižanih cenah. Dosedanje glede kvalitete mnogo boljše vžigalice se bodo dobivale originalni zaboj (5000 zaklopnic) za 48 K in 100 zavitkov (1000 zaklopnic) pa za 10 K. Novi mali format „Vestas Flaming“ velja originalni zaboj 52 K in 100 zavitkov 11 K. Pri obeh vžigaličnih vrstah pa se proti gotovemu plačilu odbijeta še 2%. Poročevalec je pri seji vročil od vžigalic družbi 1200 K. Povodom te ljube nam prilike priporočamo slovenskemu rodoljubju, naj bi še pridneje segalo po tem blagu vpoštevajoč dejstvo, da se družba, kakor zalagatelj vedno trudita ustrezati željam domoljubnega slovenskega občinstva. Blagajnik naznanja, da je imela družba od 1. januarja do 26. februarja t. l. 8651·34 K dohodkov in 6995·06 K troškov; torej 1656·28 K prebitka. Ko so se rešile došle vloge in sprejeli proračuni o stvarnih šolskih potrebščinah za solarno leto 1903. v skupnemu znesku 38.733·70 K, zaključi prvomestnik sejo ob $^1/_2$6. uri zvečer.

— **Dogodki v Ricmanjih.** Stanje med novim latinskim kapelanom in med Ricmanjci postaja vsaki dan bolj neznosno. Nikdo ga ne pozdravlja, nikdo noče govoriti žnjim, še manje pa občevati. V Ricmanjih ne more dobiti nikogar, ki bi mu hotel biti za mežnarja, ali ki bi mu hotel streči pri njegovi latinski maši; tudi ne more dobiti nikogar, da bi mu opravljal hišne posle. Zato je privel seboj dva mežnarja in tri dekle. Umevno je, da ob takih razmerah ti ljudje niso mogli vstrajati v njegovi službi. Dosedaj sta izginila oba mežnarja, ki ju je pripeljal seboj, in ena dekla. Dobil je potem enega mežnarja s Koperščine, ki je pa bil v Ricmanjih samo en dan. Na to je prihitel na pomoč znani prijatelj v Trstu, sv. Jakobski župnik, gospod Anton Hrovatin, kateri je osebno iskal po Trebčah mežnarja za Ricmanje in ga je tudi našel. Pogodil ga je tako, da bo imel v Ricmanjih poleg stanovanja, hrane in vse oskrbe še 40 kron na mesec. A tudi ta ni mogel obstati. Tudi ga ni hotel pustiti v tej službi njegov brat iz Trebič, kateri je vrl slovenski narodnjak. Po nekolikih dnevih jo je včeraj tudi ta popihal na svoj dom. Tako imajo sedaj v Ricmanjih latinskega kapelana, a ne morejo priti do latinskega mežnarja. Zvonovi so zopet utihnili in latinski kapelan hodi maševat v bližnji Boršt. Tako ni pomogla niti mogočna roka župnika Hrovatina — Ricmanje ne morejo dobiti stalnega mežnarja. Na vse to pa se mi povprašujemo: kdo poplača te drage latinske poskuse?

— **Repertoir slovenskega gledališča.** Danes se poje velika Franchettijeva opera »Azraël«, ki je pri premieri dosegla popoln vspeh. Ker gosp. Fr. Vlčku dne 15. t. m. poteče engagement za letošnjo operno sezono, za soboto pa vojaška godba ni na razpolago, poje se opera »Azraël« danes **zadnjič v sezoni.** — V soboto igra se duhovita francoska veseloigra »Miška«.

— **Odbor ljubljanskega „Sokola“** je sklenil, da ogromno nalogo, ki mu nalaga slovesno praznovanje društvene 40letnice, porazdeli v razne odseke, in sicer 1) tehnični(telovadni), 2) stavbeni, 3) finančni, 4) jezdni, 5) sprejemni in odsek za stanovanja, 6) zabavni in 7) tajniški odsek. V ta odsek hoče odbor v prvi vrsti privzeti člane, ki se hočejo zadovoljno posvetiti delu. V ta namen je odbor vabil več bratov članov, kojih požrtvovalnost, trudaljubivost ter naklonjenost ljubljanskemu »Sokolu« mu je dobro znana izza preteklosti, da stopijo v pomnožen krog delavcev. Pripetilo se je pa lahko, da je odbor katerega izmed bratov prezrl. Naj ne mislijo dotičniki, da jih hočemo s tem izključiti. Obratno, čim več delavnih rok nam je na razpolago, tim lepše bode delo dovršeno. Zato vabimo vse brate Sokole brez izjeme, da se udeleže sestanka jutri, v petek dne 13. t. m. v drugi gostilniški sobi v »Narodnem domu«. Poleg prostega razgovora o slavnosti je na dnevnem redu določitev splošnemu načrtu slavnosti, sestava odsekov ter oddelitev delokroga pojedinim odsekom. Na zdar!

— **„Splošno slovensko žensko društvo“** priredi v nedeljo, 15. t. m., v veliki dvorani »Mestnega doma« javno predavanje. Predaval bo gosp. odvetnik dr. Fran Tominšek »Še nekaj o emancipaciji«. — Učni tečaj v risanju krojev pa se začne v petek ob 8. zvečer.

— **Knjige „Matice Hrvatske“ za leto 1902.** so došle tukajšnjemu poverjeništvu. Člani, ki bi jih ne bili še prejeli, naj se blagovole obrniti na g. knjigovezca in tvorničarja Ivana Bonača, ki jih razpečava. Kdor bi se hotel vpisati v „Matico Hrvatsko“, dobi še vse lanske knjige — devet večinoma leposlovni del — za 6 K.

— **O petju sploh in o slovenski pesmi posebej.** Piše se nam: Pod tem naslovom in geslom je spisal g. I. Žnidaršič, gimn. profesor v Sarajevu, zelo zanimivo in poučno razpravo, poklonil jo pevskemu društvu »Ljubljana«, oziroma njega bivšemu predsedniku z opombo, da se ista ad libitum uporabi za društvene svrhe. Omenjena razprava predavala se bode v nedeljo dne 15. t. m. ob polu 8 uri v areni »Narodnega doma«. — Vseh glavnih točk zelo obširnega dela ni mogoče v kratkih potezah omenjati, zatorej navajamo samo sledeče: »Kaj je pesem, peta pesem, petje? Kaj je umetnost?« Pri teh vprašanjih navaja gosp. profesor zelo obširna mnenja raznih filozofov, kateri so se v svojih literarnih delih bavili z umetnostjo, oziroma s teorijo lepote, naukom o lepoti in estetiko. Tolmači blagodejni učinek dovršenega zbora na občinstvo, razliko med umetno in narodno pesmijo, prikazuje kontrast med slovensko, hrvatsko in srbsko narodno pesmijo. Podaje nam nekoliko zgodovine o početku, prvih javnih nastopih in daljnem razvoju slovenske, deloma hrvatske pesmi. Spominja se zaslužnih mož, kateri so na polju slov. pesmi marljivo delovali in še delujejo. Osobitno krasne besede posvečuje našemu glasbenemu zavodu »Glasbena Matica«, njenim koncertnim voditeljem in negovateljem dovršene slov. pesmi. Z očividno navdušenostjo spominja se koncertov »Glasbene Matice« na Dunaju v dnevih 23. in 25. marca l. 1889, rekoč: »Slava slovenski pesmi in slov. pevcem, katerim bi moral ves slov. rod biti hvaležen za njihovo požrtvovalnost, neumorno marljivost in vstrajnost, katera je takrat prodrla v nemške, zlasti v nemške glasbene kroge. Nemci so takrat prvič priznali, da smo Slovenci faktor, s katerimi je treba računati itd.« Opravičeno kritikuje na to — v humoristični obliki — nastope pevcev in dirigenta. Po raznih koristnih naswetih za pevce in društva zaključuje razpravo z besedami: »V celem pevskem društvu pa naj vlada bratovski duh, duh sloge in jedinstva!« Pričakovati je, da se tega v obče zanimivega, posebno za pevce koristnega predavanja mnogo cenj. oseb iz pevskih krogov, prijateljev petja in slav. občinstva udeleži.

— **Restavracijo na južnem kolodvoru** je namesto g. Pečnika, ki se je odpovedal, prevzel dosedanji restavrater pri »Lloydu«, gosp. Schrey.

— **Gostilno pri „Novem svetu“** prevzame s 1. aprilom g. Fran Remic iz Postojne.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem dež. sodišču: 1. Miha Grašek posestnikov sin iz Domžal je 14. septembra m. l. v Helene Jermanove gostilni v Domžalah vsled nastalega prepira vrgel kozarec Antonu Mlakarju iz Moravč in ga lahko poškodoval. Pred sodnijo v Kamniku kot priča zaslišani Janez Šubelj bajtarja sin iz Rodise je pa na prigovarjanje Miha Grašeka in Tita Koprivnika posestnika sina iz Domžal krivo izpovedal, češ da ni videl tepeža in da tudi poškodovanega in tega brata, ki sta bila iz Moravč ni poznal. Sodišče je obsodilo Grašeka in Koprivnika vsakega na 6 mesecev, Šubeljna pa na 6 tednov ječe. 2. Janez Legat, posestnik iz Jesenic je bil od zatožbe težke telesne poškodbe oproščen, ker se je izkazalo, da je poškodovanec Jakob Pipan, ki je bil že večkrat kaznovan malo verjeten človek, in da ni možnost izključena, da se je ta pri padcu sam poškodoval. 3. Marija Šarc, bajtarja žena na Homcu je 20. januv. t. l. zakurila v lončeni peči okoli katere je razobesila plenice na to je zaprla sobo v kateri sta spala njena dva otroka dvojčka Julika in Micika v otročji postelji, ki je bila komaj eden meter od peči oddaljena ter šla za večerjo mleko iskat, pri kateri priliki se je okoli tri četrt ure zamudila. Ko se je Šarc z mlekom vrnila domu našla je vsled zasmojenih plenic in že tleče otročje blazine sobo polno dima in oba otroka zadušena. Sodišče je brezskrbno mater obsodilo na 8 dni strogega zapora.

— **Na smrt obsojen.** Mariborsko porotno sodišče je obsodilo 31letnega zidarja Ignacija Pafko iz Ragoznice na smrt na vešalah, ker je ustrelil svojo bivšo ljubimko ženo drugega Barbaro Bezjak.

— **Pomagati si je znal.** Neki 14letni deček je ukradel pred včerajšnjim Ivani Pešlinovi v Usnjarskih ulicah purana in ga nesel takoj prodajat k trgovčevi ženi J. Č. Leta pa je purana vzela dečku in mu rekla, da ga kupi, da pa mora priti z materjo po denar. Deček je odšel in se kmalu vrnil z neko žensko, o kateri je dejal, da je njegova mati. Trgovčevi ženi se je vse to čudno zdelo in je poslala po policijskega stražnika. Deček se je tega tako prestrašil, da je zbežal. Ženska pa je po njegovem pobegu priznala, da jo je deček na ulici ustavil in ji obljubil 1 K, če gre ž njim in reče, da je njegova mati. Policija je mlademu navihancu na sledu.

— **Pes popadel** je včeraj poludne v Lattermanovem drevoredu služkinjo Marijo Avgustinovo in jo ugriznil v sredinec na levi roki. Marija Avgustin je peljala po drevoredu velikega bernhardinskega psa na sprehod, kar napadejo pred razstavnicami njenega psa štirje psi in se začnejo ž njim klati. Služkinja je hotela pse razgnati in je z golima rokama pse bila, nakar jo je eden popadel za levo roko.

— **Z motikama napadla** sta posestnikov sin Ivan Terka v Dobrunjah in tovarniški delavec Anton Pokavc v Vevčah zidarja Valentina Grada na Terkovem vrtu in ga težko telesno poškodovala.

— **Nepoštena natakarica.** Restavraterju Ludoviku Fantiniju v Gradišču štev. 2, je natakarica poneverila 58 K in pobegnila iz službe.

— **Roko obrezal** si je včeraj zvečer Franc Tomc, mizarski pomočnik v Vižmarjih. Ko je prišel z vojaškega nabora v neko gostilno v Vižmarjih, prijel je steklenico v roko in udaril ž njo po mizi, da se mu je v roki razdrobila. Tomc se je pri tem tako vrezal v desno roko, da so ga sinoči pripeljali v bolnico.

— **Ženo pretepel.** Tesar Iv. Vončina v Krtini, občina Dob v kamniškem okraju je pretepel svojo ženo tako, da so jo pripeljali v bolnico. Poškodovana je na glavi in na hrbtu.

— **Vandalizem.** Danes ponoči je na cesti za deželno bolnišnico neki vojak s sabljo obsekal 10 kostanjevih dreves.

— **Na današnji vojaški nabor** je došlo 126 fantov. V vojake potrjenih je bilo 46.

— **Izgubljene in najdene reči.** Služkinja Helena Cilenšek, stanujoča Pred škofijo št. 15, je izgubila včeraj popoludne na Mestnem trgu črno-usnjato denarnico, v kateri je imela bankovec za 10 K in nekaj drobiža. — Delavec Leopold Porenta, Karolinska zemlja št. 7, je našel včeraj popoludne na frančiškanskem mostu srebrno žepno uro.

---

* **Nanovejše novice.** Pri nemški hranilnici v Pragi je vzdignilo včeraj 1001 stranka 1,224 547 kron. — Pri svetovaclavski posojilnici se je ustavilo saniranje; upravni odbor je izjavil, da je konkurz neizogiben. — Nuna se je obesila. Predstojnica sirotnišnice v Monakovem pl. Heusler, ki je bila zaradi zastrupljenja obsojena v 6letno ječo, se je obesila. — 18. otroka je porodila te dni vojvodinja Parska. — Ustrelil se je inženir Maks Peinitz pri sv. Primožu pri Celovcu. — Dvoboj med grofom Zichyjem in posl. Veszijem je bil včeraj na pištole. Noben ni bil ranjen. — Zastrupil se je na Reki lekarnar Matechovich. — Riegrova ulica v Parizu. Zastopnik Bussat je predlagal v pariškem obč. svetu, naj se imenuje ena pariških ulic po pokojnem dr. Riegru. — 36 let krogla v vratu. Gostilničar v Mariboru, Špacek, je dobil v bitki pri Nachodu pred 36 leti kroglo v vrat katere niso mogli zdravniki izvleči. Sedaj so se mu bolečine obnovile in kroglo so mu izvlekli. — Za saniranje financ na Saksonskem je sklenilo ministrstvo, da se prihodnji dve leti ne zboljšajo plače uradnikom, da pa se tudi ne izvrše pomaknenja v višje plačilne razrede, niti se uradnikov ne bo na novo nastavljalo.

* **Ali naj duhovniki zahajajo k operetam?** Duhovniško glasilo „Correspondenzblatt“, ki je nedavno razpravljalo vprašanje, ali naj duhovniki nosijo brado ter temu pritrdilo (saj jih bi potem ne bi bilo tako lahko spoznati pri kaki svinjariji v železniškem vozu) je sedaj razvilo vprašanje, ali naj duhovniki zahajajo k operetam, kjer se kažejo čari ženskih teles. List pripoveduje, da je bilo videti pri taki predstavi nedavno na Dunaju znanega župnika v ženski družbi, dočim je v zadnji vrsti slonela suha postava nekega meniha iz sosednjega samostana. List je vsled tega zoper obiskovanje operet, a to, kakor pravi „iz praktičnih vzrokov“ ali z drugimi besedami: duhovniki so preveč izpostavljeni občinstvu. Da, ko bi bili sedeži v temi, potem že.

* **Ali trtna uš kaj sliši?** To vprašanje je rešil nemški učenjak dr. Henrik Stauffacher v potrjevalnem smislu. Na obeh straneh života (thorax) te živalice, na meji med prvim in drugim životnim pasom, to je na spodnji strani prsnega dela, je našel slušni organ obstoječ na vsaki strani iz jednega slušalnega mehurčka, v kojem se nahajajo otoliti (slušalni kamenčki). — Jeli trtna uš tudi muzikalna, tega nam učenjak še ni razodel.

* **IX. mednarodni geološki kongres.** V imenu pripravljalnega odbora za omenjeni kongres razpošiljata gg. rudniški nadsvetnik dr. E. Tietze in univ. prof. dr. K. Diener že drugo okrožnico. Ta obsega detajlovani program kongresa, ki se ima vršiti od 20. do 27. avgusta t. l. Iz tega razvidimo, da se bo razpravljalo o celi vrsti aktuvalnih prašanj kakor so: prašanje kako so nastali kristalinski skrilavci, napredek geologije v orijentu problem o „krovnih rudah“ in „brdih“ itd. Med predavanjem, diskusijam in med poročili znanstvenih komisij je uvrščena cela vrsta geologiških izletov v prezanimivo dunajsko okolico. S pomočjo bosanske vlade se bo nudila udeležnikom prilika obiskati (preko Pešte) Bosno in Hercegovino. Nadaljevanje te ture bo ekskurzija v Dalmacijo. Kar se naše ožje domovine tiče naj pripomnim, da obiščejo geologi pod vodstvom gg. J. Geyera, dr. F. Kosmata in dr. F. Tallerja Karavanke in Juliške alpe v času od 31. avgusta do 9. septembra. — Kraljevi ogrski dež. geološki zavod vabi dalje s posebno okrožnico udeležnike kongresa, da obiščejo Pešto in njeno okolico ter dolenji tok Donave. Članarina za vsakega udeležnika znaša 20 K, vodnik stoji poslednje 10 K. — Pojasnila daje tajništvo IX. mednarodnega geološkega kongresa: „Geolog. Institut der k. k. Universität in Wien“ in iz prijaznosti tudi naš rojak g. dr. Karel Hinterlechner (III/2 k. k. geolog. Berichsanstalt, Rosumofskygasse 23).

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 12. marca. Včerajšnji shod na univerzi se sijajno obnesel. Navzoča vsa slovanska akademična društva polnoštevilno. Resolucija v zadevi ljubljanske univerze sprejeta z navdušenjem. Protestiralo se soglasno proti izzivajoči pisavi graških dnevnikov napram Slovanom.

Dunaj 12 marca. V današnji seji poslanske zbornice se ob jako malem zanimanju poslancev nadaljuje proračunska razprava. Posl. Povše je izstopil iz nagodbenega odseka. Šusteršič je interpeliral, zakaj se je zasedanje delegacij odložilo do jeseni, in je zahteval, naj se čim prej skliče. Sedaj še ni gotovo, če bo mogoče še danes dognati prvo branje proračuna in vsled tega se tudi še ne ve, če bo jutri seja ali če je ne bo.

Dunaj 12. marca. Vsi žurnalisti so prezidentu Vetterju po posebni deputaciji naznanili, da začno štrajk, če jim bo prepovedano obiskovati rudečo dvorano in hodnike v poslanski zbornici. To prepoved je izdalo predsedstvo.

Zagreb 12. marca. Pod predsedstvom dr. Derenčina se je tu vršil velik ljudski shod, ki se je izrekel za gospodarsko neodvisnost Hrvatske in Madjarske in pa zoper brambni zakon.

Petrograd 12. marca „Praviteljstveni Věstnik“ prijavlja manifest carja Nikolaja, s katerim se zaukazujejo razne reforme v prid kmetijstvu. Obenem določa car, da se mora pri vsi toleranci napram vsem veroizpovedanjem pospeševati pravoslavno cerkev.

Carigrad 12. marca, Turška vlada trdi, da naraščа ustaško gibanje v Macedoniji, zlasti v monastirskem vilajetu.

Berolin 12. marca. Angleška je, kakor poroča „Berliner Tagblatt“, nezadovoljna z rusko-avstrijskim projektom glede Macedonije in hoče s posebnim načrtom stopiti na dan.

London 12. marca. Tudi angleški dvor ima sedaj svoj škandal. Prišel je v javnost ravno na dan, ko sta kralj in kraljica ravno praznovala 40letnico svoje poroke. Kralj je imel vse svoje življenje vse polno ljubavnih razmerij z vsakovrstnimi damami. Mislilo se je, da bo vsaj sedaj na starost in kot vladar krenil na drugo pot. A kralj hodi po istih potih kakor prej. Dolži se ga, da ima ljubavno razmerje z neko gospo, ki ga ima popolnoma v oblasti. Kraljica se lani radi tega razmerja ni hotela dati kronati. Med kraljem in kraljico je prišlo do skrajno viharnh prizorov. Ko je kralj obolel, se je s kraljico sprijaznil, a le za malo časa. Sedaj je zopet v oblasti svoje ljubimke. To dolže listi celo nečastnih dejanj, da je pomagala pri igri slepariti, a sodi se, da se hoče s tem le kralju onemogočiti nadalnje občevanje s svojo metreso. Kako oblast ima ta ženska se je pokazalo, ko je vojvoda Devonshire kralju in kraljici na čast priredil velik lov. Vojvoda ni povabil kraljeve ljubimke in ta je kralja pregovorila, da je rajše legel v posteljo in rekel, da je bolan, kakor da bi se bil odzval povabilu nadvojvode Devonshira. Domneva se, da so vse te datajle spravili v javnost dvorni krogi.

Kakor je splošno znano, dajejo „Mauthnerjeva“ semena za repo za klajo veliki dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthner-jeva semena za zelenjavo in cvetlice. (309—19)

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 12. marca 1903.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4·2% majeva renta	100·55	100·75
4·2% srebrna renta	100·55	100·75
4% avstr. kronska renta	101·10	101·30
4% „ zlata „	121·25	121·45
4% ogrska kronska „	99·50	99·70
4% „ zlata „	121·60	121·80
4% posojilo dežele Kranjske	99·75	—·—
4½% posojilo mesta Spljeta	100·—	—·—
4½% „ „ Zadra	100·—	—·—
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	100·90	101·90
4% češka dež. banka k. o.	99·60	100·20
4% „ „ „ ž. o.	99·60	100·30
4½% zast. pis. gal. d. hip. b.	101·10	102·10
4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106·65	107·65
4½% zast. pis. Innerst. hr.	101·—	102·—
4½% „ „ ogr. centr. deželne hranilnice	101·—	101·80
4½% zast. pis. ogr. hip. b.	100·45	101·45
4½% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100·—	100·50
4½% „ češke ind. banke	99·50	100·50
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98·—	99·—
4% „ dolenjskih železnic	99·50	100·50
3% „ juž. žel. kup. ½ ½	304·15	306·10
4½% av. pos. za žel. p. o.	100·65	101·65
Srečke.		
Srečke od leta 1854	178·—	188·—
„ „ „ 1860½	184·—	187·—
„ „ „ 1864	247·—	251·—
tizske	159·25	160·25
zemlj. kred. I. emisije	268·—	271·50
„ „ II. „	266·—	269·—
ogrske hip. banke	259·—	262·—
„ srbske à frs. 100	89·—	91·—
„ turške	117·25	118·25
Basilika srečke	19·—	20·—
Kreditne „	431·—	436·—
Inomoške „	84·—	89·—
Krakovske „	75·—	78·—
Ljubljanske „	75·—	77·—
Avstr. rud. križa „	55·25	56·25
Ogr. „ „ „	27·75	28·75
Rudolfove „	70·—	75·—
Salcburške „	74·—	78·—
Dunajske kom. „	438·—	442·—
Delnice.		
Južne železnice	51·50	52·50
Državne železnice	692·75	693·75
Avstro-ogrske bančne del.	1587·—	1597·—
Avstr. kreditne banke	686·25	687·25
Ogrske „ „	739·—	741·—
Živnostenske „	254·50	255·50
Premogokop v Mostu (Brüx)	710·—	712·—
Alpinske montan	388·50	389·50
Praške železn. ind. dr.	1630·—	1646·—
Rima-Murányi	479·—	480·—
Trboveljske prem. družbe	410·—	414·—
Avstr. orožne tovr. družbe	354·—	357·—
Češke sladkorne družbe	149·—	151·—
Valute.		
C. kr. cekin	11·32	11·37
20 franki	19·10	19·12
20 marke	23·43	23·52
Sovereigns	23·98	24·06
Marke	117·15	117·35
Laški bankovci	95·45	95·65
Rublji	253·—	254·—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 12. marca 1903.

Termin.

Pšenica	za april	za 50 kg	K	7·69
Rž	„ april	„ 50 „	„	6·78
Koruza	„ maj	„ 50 „	„	6·13
„	„ julij	„ 50 „	„	6·20
Oves	„ april	„ 50 „	„	6·09

Efektiv.

Mirno, nespremenjeno.

Poročilo o svileni modi.

Ker je zopet spomlad pred durmi in ker dobi vsa narava novo obleko, mora tudi človek sleči zimsko in obleči novo moderno pomladno obleko. O novih pridelkih na svojem polju nam poroča združena tovarna za svileno blago Ad. Grieder & Co. v Curihu sledeče:

Najboljšo vlogo za pomladno in poletno dobo igra pač verižasta tkanina ali Chines. Ta obstoji iz tako krasnih sestavin, da bo gotovo še dolgo prvomodna. Je pa že tudi za prihodnjo jesen v veliki izložbi. Nova pomladna suknja je dolga in je na ramenih preširna in nabrana, ter je, da se bolj prileže iz gibčne in mehke tkanine, kakor Armures, Nattes brillantes, Loisines modernes in damasirana suknja. Na moirovanem, belem Louisine Fond so atlasne proge in med temi fine in umetniške lianske črtice (dessin), ki čudovito povspešujejo ceremonielne družabne toalete. Poleg prognih novosti, kakor v Chinés rayés broderie, Chinés rayés cannelés so zdaj Carreaux, kakor smo že v jesenskem poročilu omenili, prav en voque. Posebno moderne so velike pike in krogljaste črtice ter delajo robo lepo kakor Louisine Chinée Globe, ki so posebno pripravne za toalete pri pojedinah in bluze. Za te slednje so tudi mične sestavine v novih skutah za Nattés-Foud. Novo je tudi Ecossais z Chinés. Svilo, ki se da prati v novem desinu se še vedno razprodaja. Pohvaliti je treba še Impressions plastiques. Sploh pa smo v tej stroki zelo napredovali in imamo Foulard, ki prekaša najdražje damaste. Praktično je tudi Pongés-Foulard svilo, ki je v neizmerni izberi in že prav ceno. Pri Foulard svili je treba tudi opomniti na krogljaste črtice (dessin). Lepe so tudi verižaste pičice, kakor Louisine rayée brodiere, Louisine rayée lancée itd. Pri črnem blagu je treba razven Armures-tkanine posebno še damaste in je v njem vtisnjen vzoren valčasti desin, vsled česar je obleka kaj krasna in elegantna V belih oblekah za neveste so takozvani Nattés brillantes in enake tkanine. Prikupljive barve so takozvane peščenaste barve kakor Ecru, Lynx in Champagne ali reseda-zelene Amande, Sarcelle. Letošnja noša je zelo ugodna, ker je za vsak okus in tudi za prihranitev stroškov. Vzorce razpošiljamo vsakomur brezplačno na dom.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Jos. Boncelj v Železnikih 20 kron povodom poroke njegove hčerke Line s gospodom Anton Globočnikom, veleposestnikom v Železnikih. — Strelski klub „Triglav“ v Ljubljani 5 kron z geslom:

Kar je nekdo odklonil —
Je klub družbi C. M. poklonil.

Skupaj 25 kron. — Živeli!

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Kufeke-jeva (1357—20)
NAJBOLJŠA HRANA ZA ZDRAVE IN v črevih bolne otroke
moka za otroke

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. marca: Ivan Mavrič, duhovnik v p., 55 let, se je v Tivoli vstrelil.

Dne 10 marca: Daniel Bastaja, c. in kr. major v p., 60 let, sv. Petra cesta 20, se je vstrelil. — Fran Grötzl, prisiljenec, 26 let, Poljanski nasip 56, pljučnica.

Dne 11. marca: Ana Zottich, pismonoševa žena, 74 let, Marije Terezije cesta 6, Apoplexia cerebri.

V deželni bolnici:

Dne 7. marca: Marija Lešnjak, gostija, 66 let, Insuffientia cordis.

Dne 8. marca: Mihael Ferlič, gostač, 85 let, ostarelost. — Josip Kuper, kamnosek, 50 let, Bronchitis chron.

Dne 9. marca: Alojzija Fric, dimnikarjeva žena, 24 let, jetika — Fran Kovšca, dimnikar, 45 let, jetika. — Josip Gnidovc, delavec, 53 let, Pneumonia.

Dne 10. marca: Andrej Smrekar, dninar, 64 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Marc	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetro vi	Nebo
11.	9. zv.	737·6	1·7	sl. szahod	jasno
12.	7. zj.	737·8	— 3·5	sl. jug	megla
„	2. pop.	736·3	8·2	sr. jug	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 3·1°, normale: 2·8°. Mokrina v 24 urah: 0·0 mm.

Izvežbane modistinje

veščo nemškega in slovenskega jezika, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji (696—3)

trgovina s klobuki Chiba v Celju.

Mala špecerijska trgovina v Ljubljani

z lepim prometom in **vso opravo** se radi rodbinskih razmer **takoj odda.** (713—1)

Vprašati je pri **Iv. Jebačin-u.**

Stanovanje.

Soba v pritličju za **enega** ali **dva** gospoda (nasproti mestni kopelji), s posebnim vhodom, **se odda za mesec maj.**

Več se izve pri gospej **A. Kihsovic, Sv. Petra nasip št. 53.** (711—1)

Svojo trgovino

z vso opravo

oddam za šest let v najem.

Natančneje se izve pri **Gustavu Hochu v Deseniču, Hrvatsko Zagorje.** (630—5)

Išče se trgovski pomočnik

veščega trgovine z norimberškim blagom, za večjo trgovino v Ljubljani. Pomočniki z dežele imajo prednost.

Istotam se sprejme

vajenec

iz boljše hiše.

Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod **št. 692.** (694—2)

Ženitna ponudba.

Udovec brez otrok, v najboljši moški dobi, boljšega stanu, želi se čim preje poročiti z gospico ali udovo brez otrok. Ista mora biti vsaj srednje izobražena, slovenskega ali hrvatskega in pa nemškega jezika zmožna, vesela in odkritega srca ter imeti dote vsaj 10.000 K, katera se zavaruje. Ponudbe, če le mogoče s priloženo fotografijo, katera se vrne, naj se pošljejo pod znamko **‚Izgubljena sreča, pridi nazaj‘** anončni pisarni 1504 **Rudolf Mosse, Dunaj, Seilerstätte 2.**

Za tajnost se jamči s častno besedo. 653-3

P. n.

Usojamo si vljudno naznaniti, da je g. Rudolf Muhvič prevzel z današnjim dnem prodajo našega piva v sodčkih in steklenicah za Novo mesto in okolico ter prosimo, istemu blagohotno nakloniti cenj. naročila.

Ledenica z zalogo piva v sodčkih in polnilnica steklenic se nahaja slej kot prej v naši hiši na Glavnem trgu v Novem mestu.

(673—3)

Steinfeldska pivovarna
bratov Reininghaus v Gradcu.
Glavna zaloga v Ljubljani.

Mannesmann-ove cevi

varilne **in** plinove cevi **vsake** obsežnosti in vse drugovrstne cevi razpošilja po konkurenčnih cenah

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi v Komotavi, na Češkem. (437—5)

Zastopniki v vseh večjih mestih.

Izurjen notarski solicitator

dobi **takoj** dobro mesto. — Ponudbe sprejema **Josip Christof v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 6.** (689—3)

— Dobiva se v vseh knjigotržnicah —

MALI VITEZ

— Pan Volodijevski —

Zgodovinsi roman, spisal H. Sienkiewicz

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski

Roman izide, bogato ilustriran, v 20 do 25 sešitkih po 40 h. Vsakih ** 14 dni se izdaja en sešitek **

— Založna knjigarna —

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani

Zapornice na škripce zagrinjala

rolete * * * * * } lesene

žaluzije * * * * *

kakor tudi vsa mizarska dela

priporoča v najboljši izvedbi

Tovarna mizarskega blaga

A. Bramberger

Gradec, Neubaugasse 53.

Prešernove poezije

v novi popolni izdaji s življenjepisom, literarno-zgodovinskimi črticami in estetično oceno. — Uredil A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče usnje z zlato obrezo) 3 K, po pošti 3 K 20 h.

Založništvo **L. Schwentner** *v Ljubljani.* (1832-94)

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj (710)

Anton Čebulj, krojač

Sava, Jesenice, Gorenjsko.

Trgovskega pomočnika

kateri mora biti izboren prodajalec, sprejme za svojo trgovino mešanega blaga (678—3)

O. Homann v Radovljici.

Kovaškega učenca

krepkega, iz dobre hiše, 15 do 16 let starega **vsprejme takoj**

698-2 **Josip Škerlj**

kovaški in podkovski mojster

na Glincah pri Ljubljani.

Dobra kuharica

ki je izvežbana v vseh hišnih opravilih in ki zamore sama gospodinjiti, **dobi stalno službo** v ljubljanski okolici. (714—1)

Natančneje pove iz prijaznosti **J. C. Praunseiss,** delikatesna trgovina v Ljubljani, Glavni trg.

Poskusite **J. Klauerjev „Triglav“**

pristni rastlinski likér.

Oživlja želodec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.

Edino pristen od založnika:

Edmund Kavčič

v Ljubljani. (11—58)

Kuharica

nemškega in slovenskega jezika vešča, **se išče s 15. aprilom v Lokvo na Hrvatskem.** Starejša, voljna, snažna, trezna in pridna, bi morala razun kuhinjskih opravkov tudi sobe pospravljati. Vodovod je v hiši, za pranje posebna dekla. Plača po porabi in dogovoru, potnina se povrne. — Ponudbe s fotografijo, ki se vrne, in zahtevo plače naj se kmalu pošljejo na gospo **Hayne,** gozdarjevo soprogo, tačas v **Voloski, Istra.** (712—1)

Opr. št. A399/2/5. (716)

Dodatek

k tusodnemu oklicu od 2. marca 1903 A 399/2/5.

Prostovoljna dražba zapuščine **Jerice Rozman,** vlož. št. 140 kat. obč. **Otok,** se bode vršila

dné 9. aprila 1903

pričenši ob 9. uri dopoludne na lici mesta **v Spodnjem Otoku št. 23.**

C. kr. okrajna sodnija v Radovljici, odd. I.

dne 10. marca 1903.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak. Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo. Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare. Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Išl, Ausse, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoludne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru. Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega. Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, črez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. **v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne in ob 6. uri 50 m zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. **iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fondi: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovansko-narodno upravo. (26—29)

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši **v Gospodskih ulicah štev. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar. **Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.**